

УДК 621.923

П.В. Попович докт. техн. наук, О.С. Шевчук, канд. техн. наук, Н.Р. Васютин
Тернопільський національний технічний університет ім. І. Пулюя, Україна

АВТОМОБІЛЬНІ ПЕРЕВЕЗЕННЯ В СУЧАСНИХ УМОВАХ

P.V. Popovych, Dr., O.S. Shevchuk, Ph.D., N.R. Vasyutin

CAR TRANSPORTATION IN MODERN CONDITIONS

Функціонування і розвиток в Україні товарного і транспортного ринків як наслідок діяльності перевізних підприємств комплексно детермінують тренди ринку транспортних послуг, як об'єкту дослідження динаміки та структури вантажопотоків. Шляхом аналітичного дослідження одержаних емпіричних даних визначаються показники обсягів перевезень, в тому числі змішаних, також види вантажів, тренди попиту на перевезення за видами перевезень і транспорту, тренди розміщення та об'ємів виробництв за видами продукції, перспективи підвищення прибутковості вантажних, а також пасажирських перевезень [4, 9, 10, 11, 12, 13]. За даними Держкомстату України, оборот роздрібною торгівлі в Україні період січень-грудень 2014 р. – 903,5 млрд. гривень, що у порівнянних цінах становить 91,4% обсягу січня-грудня 2013 р., у порівнянні з аналогічним періодом 2013 р. маємо скорочення 8,6% [1]. Оборот роздрібною торгівлі за 2015р. – 1018778,2 млн. грн. [14]. Тренди торгівлі: суттєве зменшення попиту при збільшенні оборотів, причинами збільшення яких є ріст цін при зменшенні обсягу реалізованих товарів, що для операторів ринку нівелюється інфляцією, курсовими ризиками, ін.; АТО, економічний спад, не прогнозованість політики та макроекономіки унеможливили залучення капіталу на IPO чи SPO, також пошук стратегічного інвестора; за рахунок негативних змін при роботі з товарними кредитами і запозиченими коштами радикально змінюється комплекс функцій дистрибуції [15]. На цій основі прогнозуються показники перевезень вантажів в середньо і довгостроковій перспективі [4, 10]. За оцінками A&A's [12, 16], під впливами глобальної економічної кризи темпи росту ринків Китаю, Індії, Бразилії знизились до 9%, а в 2009 р. обсяг знизився на 12%. За 2010 - 2012 рр. відбулось зростання ринку на 1 трлн. дол. (з 6,3 до 7,3 трлн. дол.). Динаміка обсягу логістичного аутсорсингу: 2011р. – ріст 10 %, 2012 р. – зниження темпів росту до 5% з подальшим сповільненням у 2013р. і 2014р. [12, 16, 17]. Отже, у середньостроковій перспективі економічна кон'юнктура за рахунок матиме негативний вплив на ринок логістики. У структурі світового ринку логістичних послуг 2005 - 2013р. частка транспортно-експедиторських послуг зменшилася на 14%, частка комплексних логістичних послуг зросла на 8%, частка управлінської логістики виросла на 6% [16]. Транзитне перевезення вантажів автомобільним транспортом за період з 2000 р. зросло більше 8 раз, щорічно усереднене збільшення обсягу, наприклад, транзитних перевезень автомобільним транспортом складало 618,61 тис. т. [1, 2]. В загальному обсязі транзитних вантажопотоків частка автомобільного транспорту зросла до 4% у 2014 р., що засвідчує підвищення рівня використання транзитного потенціалу країни з позицій автомобільних перевезень. Експорт транспортних послуг становить 21,3% від загальносвітового експорту комерційних послуг, в Україні частка імпорту досягає 0,4%, експорту – 1,0% на загальносвітовому ринку транспортних послуг. В країнах ЄС здійснюється 32,1% імпорту і 43,2% загальносвітового експорту транспортних послуг [6, 9]. Зокрема, згідно зі статистикою ЄС, на міжнародні перевезення товарів морськими шляхами припадає 50,8%, автодорожними – 17%, залізничними – 1,3%, повітрям – 22,9% [7, 9]. За змішаною схемою перевезень здійснюється біля 60%

світового зовнішньоторговельного товарообміну, з яких 75% – експедиторів, або 2PL, 3PL, 4PL провайдерів [8, 9].

Література

1. Державний комітет статистики України [Електрон. ресурс]. – Режим доступу: <http://www.ukrstat.gov.ua>.
2. Гречка О. В. Статистичний аналіз ринку послуг автомобільного транспорту [Текст] : автореф. дис. ... канд. екон. наук : 08.00.10 / Гречка О. В. Держ. ВНЗ "Київ. нац. екон. ун-т ім. Вадима Гетьмана". - Київ, 2015. - 20 с.
3. Н. М. Іщенко. Маркетинг транспортних послуг. [Електрон. ресурс]. – Режим доступу : <http://lib.chdu.edu.ua/pdf/posibnuku/333/4.pdf>.
4. Гурч Л.М., Ченчик А.М. Маркетингове дослідження ринку транспортних послуг України //Логістика. – №633. – 2008. – Режим доступу: http://www.nbu.gov.ua/portal/natural/Vnulp/Logistyka/2008_633/23.pdf
5. International Trade Statistics 2011, Statistic database WTO // Source: <http://www.wto.org>
6. EU: Transport in Figures 2011 // Source: <http://ec.europa.eu/transport/publications/statistics/doc/2012/pocketbook2012.pdf>
7. Підлісний П.І. Стан та тенденції розвитку змішаних вантажних перевезень / Підлісний П.І., Брайковська А.М. // Зб. наукових праць, ДЕГУТ, «Економіка та управління», вип. 19, 2012 р.
8. Брайковська А. М. Дослідження особливостей формування ринку транспортних послуг як середовища функціонування підприємств транспорту / А. Брайковська // Економіст. - 2012. - № 9. - С. 50-54. - Режим доступу: http://nbuv.gov.ua/UJRN/econ_2012_9_14
9. Попович П.В. Проблематика імітаційного моделювання в оцінці економічної ефективності у логістиці / Попович П. // Вісник ХНТУСГ. – Харків, 2016. – Вип. № 169. – С. 226 - 229.
10. Шевчук О.С. Вплив показників ефективності на безпеку руху вулично-дорожніми мережами/ Шевчук О. С. // Вісник ХНТУСГ. – Харків, 2016. – Вип. № 169. – С. 205 - 209.
11. KARPENKO, O; KOVALCHUK, S; SHEVCHUK, O. Prospects on Ukrainian logistics market orientation for international customers. Journal of Sustainable Development of Transport and Logistics, [S.l.], v. 1, n. 1, p. 27-33, dec. 2016.
12. Попович П. В. Дослідження тенденцій розвитку ринку вантажних автомобільних перевезень у сучасних умовах / П. В. Попович, О. С. Шевчук, А. Й. Матвійшин, В. М. Лотоцька // Вісник Житомирського державного технологічного університету. Серія : Технічні науки. - 2016. - № 2. - С. 224-229.
13. http://ukrstat.org/uk/operativ/operativ2015/sr/oort/oort_u/oort1215_u.htm
14. Попович П.В. Аналіз ринку автортранспортних перевезень України//Попович П., Шевчук О., Дзюра В., Бабій М./ Вісник машинобудування та транспорту, 2017 №2 Науковий журнал ВНТУ, Вінниця: ВНТУ, 2017, С. 124-130.
15. Meibach Logistik [Електрон. ресурс]. – Режим доступу: <http://www.miebach.com>
16. A&A's [Електрон. ресурс]. – Режим доступу: <http://www.3plogistics.com/>
17. Попович П.В. Підвищення ефективності технологій перевезень організаційними шляхами надання транспортних послуг / Попович П., Шевчук О., Мурований І. // Вісник ХНТУСГ. – Харків, 2017. – Вип. № 184. – С. 124 - 130.